PAPA XIV. LEO'NUN TÜRKİYE ZİYARETİ VE TÜRKİYE-VATİKAN İLİŞKİLERİ

Prof. Dr. Ozan ÖRMECİ[1]

Özet

Papa XIV. Leo'nun 2025 yılı sonlarında gerçekleştirdiği Türkiye ziyareti, Türkiye-Vatikan ilişkileri açısından tarihi bir sürece tanıklık etmiştir. Bu makalede, bu ziyaret ışığında Türkiye-Vatikan ilişkilerinin kısa tarihçesi ve bu ziyarette iki devletin liderleri tarafından ifade edilen önemli konular işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Papa XIV. Leo, Vatikan, Vatikan-Türkiye İlişkileri, Roncalli, Recep Tayyip Erdoğan.*

Giriş

Gerçek ismi Robert Francis Prevost olan 1955 Chicago, Illinois doğumlu olan Amerikalı Papa XIV. Leo[2], Papa Francis'in vefatı sonrasında 8 Mayıs 2025'te Vatikan'da konklav tarafından yeni Papa seçilen Amerikalı Katolik Hıristiyan bir din adamıdır. Aile kökleri Katolik Avrupa ülkelerine (Fransa, İtalya, İspanya) dayanan ve gençliğinden itibaren dine yönelerek iyi bir Katolik yaşamı süren Leo, önce Aziz Augustinus tarikatına bağlı bir ruhban okulunda okumuş, daha sonra da Pensilvanya'daki Villanova Üniversitesi'nde matematik ve felsefe eğitimi almıştır.[3] Chicago'daki Katolik İlahiyat Birliği ilahiyat bölümünden mezun olduktan sonra 27 yaşında Papalık Aziz Thomas Aquinas Üniversitesi'nde Kilise Hukuku eğitimi görmek üzere Roma'ya gelen XIV. Leo, buradan mezun olduktan sonra kariyerinin başlarında Augustinyanlar için çalışmış, daha sonra ise uzun süre Peru'da dini ve diplomatik görevler ifa ederek mesleğinde yükselmiştir.

Leo, 2023 yılında Arjantinli önceki Papa Franciscus tarafından Kardinal yapılmış ve bu şekilde Papalığa giden yolda önü açılmıştır. 21 Nisan'da Papa Francis'in beklenmedik vefatı sonrasında 7-8 Mayıs tarihlerinde Vatikan'da papalık konklavı düzenlenirken, bu süreç öncesinde Papa Francis'in Piskoposlar Başkanlığı Prefekti olarak atamasıyla konumu güçlenen Leo,

1 ESUPA Başkanı. ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8850-6089
Email: ozanormeci@gmail.com.

2 *Britannica*, "Who is Leo XIV?", Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.britannica.com/question/Who-is-Leo-XIV.

3 Övgü Pınar (2025), "Papa 14. Leo: Katolik Kilisesi'nin ilk ABD'li papası kimdir?", *BBC News Türkçe*, 08.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/articles/c0r1wvy28xgo.

yarışa favori aday olarak girmemesine karşın seçilmiş ve yeni Vatikan (Kutsal Deniz) Devlet Başkanı ve Roma Psikoposu (Papa) olmuştur. Bu şekilde "*ilk Amerikalı Papa*" olarak tarihe geçen Leo, aynı zamanda Peru vatandaşlığına da sahiptir.[4]

1. Yeni Papa'nın Düşünceleri

Papa seçilmesinin ardından tüm gözlerin çevrildiği Leo, önceki Papa Francis'in alışılagelmedik ölçüde özgürlükçü açıklamalarının ardından siyasi pozisyonunun ne olacağı çok merak edilen bir kişi olmuş; ancak bu konudaki araştırmalarda yeni Papa'nın da tüm Katolik din adamları gibi kürtaj, ötenazi, eşcinsel evlilikler ve idam cezasına karşı olmasının dışında pek bir köşeli tavrının olmadığı ve hatta Vatikan'da hem ilerici hem de muhafazakâr gruplardan destek alabildiği vurgulanmıştır.[5]

Twitter (X) hesabı incelendiğinde[6], Leo'nun ABD Başkanı Donald Trump'tan farklı olarak iklim değişikliğiyle mücadele konusunda duyarlı olduğu ve dahası göçmenlere ve göç olgusuna yönelik sert tavra karşı çıktığı görülmektedir.[7] "*Leo*" adını kilisenin *"modern sosyal doktrinini*" başlatan XIII. Leone'den dolayı seçen yeni Papa, konumuna Papa Francis'in desteğinin de etkisiyle seçilmiş ve ilk Amerikalı Papa olarak tabuları yıkmıştır.[8] Son dönemde özellikle Gazze'de yaşanan akıl almaz katliamlar konusunda ne diyecekleri meral edilen Leo, bu konuda tarafları doğrudan eleştirmeden ilkesel mesajlar vermiş ve "*şiddete, zorunlu göçe ve intikama dayalı olarak bir gelecek kurulamayacağını*" ifade etmiştir.[9] Papa, İsrail'in Gazze'de bir Katolik Kilisesi'ne saldırması sonrasında ise, görevini

[4] Gavin Blackburn & AP (2025), "Katolik Kilisesi'nin ilk ABD'li papası: 14. Leo kimdir?", *Euronews*, 08.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://tr.euronews.com/my-europe/2025/05/08/katolik-kilisesinin-ilk-abdli-papasi-14-leo-kimdir.

[5] *Infobae* (2025), "Cardenal Prevost en Xn antes de ser papa: apoyo a inmigrantes y críticas recientes a Vance", 10.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.infobae.com/america/agencias/2025/05/08/cardenal-prevost-en-xn-antes-de-ser-papa-apoyo-a-inmigrantes-y-criticas-recientes-a-vance/.

[6] Pope Leo XIV, @Pontifex, X (Twitter) hesabı, https://x.com/Pontifex.

[7] *Infobae* (2025), "Cardenal Prevost en Xn antes de ser papa: apoyo a inmigrantes y críticas recientes a Vance", 10.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.infobae.com/america/agencias/2025/05/08/cardenal-prevost-en-xn-antes-de-ser-papa-apoyo-a-inmigrantes-y-criticas-recientes-a-vance/.

[8] Övgü Pınar (2025), "Papa 14. Leo: Katolik Kilisesi'nin ilk ABD'li papası kimdir?", *BBC News Türkçe*, 08.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/articles/c0r1wvy28xgo.

[9] Christopher Wells (2025), "Pope on Gaza: 'There is no future based on violence, forced exile, and vengeance'", *Vatican News*, 21.09.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2025-09/pope-leo-there-is-no-future-based-on-violence.html.

yerine getirip Katolik haklarını savunarak, bunu "*barbarlık*" olarak nitelendirmiştir.[10] İsrail ve Hizbullah'a "*barışı sağlama*" mesajı veren Papa[11], buna karşın anti-semitizm konusunda da ilkeli davranmış ve bu yöndeki açıklamalara mesafeli yaklaşmıştır.[12] Bu bağlamda, Leo, şimdilik daha ziyade Francis'in devamı niteliğinde ilerici bir Papa görünümündedir. Nitekim Roma Sapienza Üniversitesi'nde "Vatikan, Katolik cemaatler ve Avrupa'daki sağ partilerle etkileşimleri" üzerine post-doktora çalışması yapan akademisyen Dr. Canan Tercan, yeni Papa'yı "*ılımlı ve modernist*" olarak değerlendirmektedir.[13]

2. Türkiye-Vatikan İlişkileri: Kısa Bir Özet

İstanbul'u fetheden Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmet döneminden itibaren Papalığın İstanbul'da sürekli bir temsilci bulundurmasıyla başlayan Türkiye-Vatikan ilişkileri, 1962 yılına kadar daha ziyade belirsiz düzeyde kalmıştır. Bunda, iki devletin tarihsel/geleneksel olarak farklı medeniyet ailelerini (İslam vs. Hıristiyanlık) temsil etmeleri ve Vatikan'ın özel konumu nedeniyle yalnızca tek bir din ve mezhebin temsiline dayalı teokratik bir devlet olması bulunmaktadır. Nitekim halkının neredeyse tamamı Müslüman olmasına karşın, 1928'den itibaren (resmi din İslam'dır ibaresinin anayasadan kaldırıldığı tarih) laik bir rejime geçen ve bunu 1937'den itibaren tüm anayasalarına da yazdıran Türkiye Cumhuriyeti de tarihsel rekabet ve Müslüman halkın duyarlılıkları nedeniyle Papalıkla ilişkilerde başlarda çok heveskar olmamıştır.

İlişkilerin seyrini değiştiren kişi ise, "Türk Papa" olarak da bilinen XXIII. Ioannes veya gerçek ismiyle Angelo Giuseppe Roncalli olmuştur. İtalyan Papa, uzun yıllar İstanbul'da görev yapmasının da

---

[10] Carol Glatz (2025), "Pope condemns Israel's attack against church, calls for end to 'barbarity'", United States Conference of Catholic Bishops, 20.07.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.usccb.org/news/2025/pope-condemns-israels-attack-against-church-calls-end-barbarity.

[11] *L'Orient Today* (2025), "Pope Leo XIV's message to Israel and Hezbollah: 'Seek peace'", 26.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://today.lorientlejour.com/article/1486225/pope-leo-xivs-message-to-israel-and-hezbollah-seek-peace.html.

[12] *National Catholic Reporter* (2025), "Pope condemns antisemitism and vows to fight it as tensions rise over Israel's war in Gaza", 29.10.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.ncronline.org/vatican/pope-condemns-antisemitism-and-vows-fight-it-tensions-rise-over-israels-war-gaza.

[13] Sercan Dinç (2025), "Papa 14. Leo'nun Türkiye ziyaretinin anlamı ne? İznik ve daha fazlası...", *Milliyet*, 23.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.milliyet.com.tr/dunya/papa-14-leonun-turkiye-ziyaretinin-anlami-nedir-iznik-ve-daha-fazlasi-7488282.

etkisiyle Türkçeyi iyi öğrenmiş ve Türkleri seven bir kişi olagelmiştir. Beşiktaş maçlarına gidecek kadar iyi bir taraftar olan ve Polonezköy'deki Katoliklerle yakın ilişkiler tesis eden Roncalli, 1958-1963 döneminde Papa seçilince, haliyle Vatikan-Türkiye ilişkilerinde de büyük bir atılım yaşanması mümkün hale gelmiştir. Konunun uzmanı olan Rinaldo Marmara, *Vatikan Gizli Arşiv Belgeleri Işığında Türkiye ile Vatikan İlişkilere Doğru* adlı çalışmasında[14]şunları söylemiştir:[15]

"*Hiç şüphesiz ki, bu ilişkilerin mimarı, İstanbul'da Papalık Vekili olarak ikamet etmiş olan Monsieur Roncalli olmuştur. İki dünya arasında kardeşlik ve dostluk bağları dokuyan Roncalli, daha sonra Papa 23. Jean (John) olarak seçildiğinde, Türkiye ve Vatikan arasındaki dostluk ilişkileri de gerçek diplomatik ilişkilere dönmüştür.*"

Nitekim Roncalli döneminde 3. Cumhurbaşkanımız Celal Bayar 1959 yılında Vatikan'ı ziyaret etmiş ve iki devlet arasında 11 Nisan 1960 tarihinde resmi diplomatik ilişkiler tesis edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na göre, bu olay sonrasında karşılıklı olarak Büyükelçilikler açılmış ve Vatikan Büyükelçiliğimiz 1962 yılında faaliyete geçmiştir.[16]

Türkiye'ye yönelik ilk resmi Papalık ziyareti ise 1967 yılında VI. Paolo (Paul) tarafından gerçekleştirilmiştir. Paolo'nun ziyareti Türkiye ve Hıristiyan dünyasında büyük yankı uyandırsa da Papa'nın o dönemde halen müze statüsünde olan Ayasofya'da diz çökerek ibadet etmesi, Türkiye'deki sağcı çevrelerde hoş karşılanmamış ve bazı tepkilere neden olmuştur.[17] Papa 6. Paolo'nun Türkiye ziyaretinin perde arkasında ise, Katolik ve Ortodoks kiliseleri arasındaki buzların eritilmesi çabaları yatıyordu.[18]Nitekim bu ziyaret öncesinde, Batı ve Doğu Hıristiyanlarını temsil eden iki kilisenin 1054'te resmen ayrılmalarıyla alınan karşılıklı aforoz kararının 1964'te kaldırılması

[14]Rinaldo Marmara (2011), *Vatikan Gizli Arşiv Belgeleri Işığında Türkiye ile Vatikan İlişkilere Doğru*, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları.
[15]Aktaran: Şahin Keskin (2016), "Türkiye-Vatikan İlişkileri", içinde (editörler: Ozan Örmeci & Hüseyin Işıksal) *Mavi Elma: Türkiye-Avrupa İlişkileri*, Ankara: Gazi Kitabevi, ss. 427-437.
[16] T.C. Dışişleri Bakanlığı, "Türkiye-Vatikan İlişkileri", Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.mfa.gov.tr/turkiye-vatikan-siyasi-iliskileri.tr.mfa#:~:text=Daha%20sonra%2C%201979%20y%C4%B1l%C4%B1nda%20Papa,tarihinde%20Vatikan'%C4%B1%20ziyaret%20etmi%C5%9Flerdir.
[17]*A.g.e.*
[18]Övgü Pınar (2014), "Vatikan-Türkiye ilişkileri 'Türk Papa'yla başladı", *BBC News Türkçe*, 20.11.2014, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/11/141129_papa_vatikan_ovgupinar.

ve İstanbul'daki Ortodoks Patriği Athenagoras'ın Papa'yı Türkiye'ye davet ederek kiliseler arası diyaloğu güçlendirme çabası etkili olmuştur.

Daha sonra, ikinci resmi ziyaret, 1979 yılında Polonyalı Papa II. Jean Paul tarafından yapılmıştır. Türkiye'ye vardığında Hıristiyanlığın ana vatanı olarak gördüğü İstanbul'da havaalanında uçaktan iner inmez toprağı öpen Jean Paul, aynı zamanda Ankara'ya giden ilk Papa olarak da tarihe geçmiştir. Ayrıca, Papa II. Jean Paul'ün Türkiye seyahati, Fener Rum Patrikhanesi'nin kuruluş günü kabul edilen 30 Kasım'daki Aziz Andreas Yortusu'na katılacak şekilde düzenlemiştir. Ancak bu ziyaret öncesinde Papa'yı öldürmekle tehdit eden ülkücü aktivist Mehmet Ali Ağca, hakikaten de bu ziyaretten yaklaşık 1,5 yıl sonra Vatikan'da Papa'yı öldürmeye kalkmış ve onu vurarak ağır şekilde yaralamıştır.[19] Bu olaydan sağ kurtulan Papa, daha sonra ise hapiste yatan Ağca'yı ziyaret etmiş ve onunla konuşarak onu affettiğini açıklamıştır.

Vatikan'dan Türkiye'ye yönelik üçüncü resmi ziyaret ise 2006 yılında XVI. Benedikt tarafından yapılmıştır. Ziyaretin 27 yıl sonra gelmesi, Ağca vakasının yarattığı krizle doğrudan alakalıdır. Yine hem İstanbul hem de Ankara'yı kapsayan ziyaretinde, Benedikt, 30 Kasım'daki Aziz Andreas Yortusu'na da katılmış ve Sultanahmet Camii'ni gezmiştir.[20] Benedikt'in ziyareti de oldukça önemlidir; zira bu ziyaret öncesinde Papa'nın yaptığı bazı açıklamalar "*İslam karşıtı*" olarak değerlendirilmiş ve Irak Savaşı'na yönelik tepkilerin de etkisiyle Türkiye ve Ortadoğu'da Müslüman fanatikler arasında anti-Hıristiyan duygular güçlenmeye başlamıştır. Papa'nın ziyareti ise, bu tepkileri dindirmiş ve "*sözlerinin yanlış anlaşıldığını*" açıklayan Benedikt, ilişkileri yumuşatmayı başarmıştır.

Dördüncü ve son ziyaret ise, 28-30 Kasım 2014 tarihlerinde Papa Francis tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye ile özellikle o tarihlerde 100. yıldönümü yaklaşan 1915 Ermeni Soykırımı iddiaları nedeniyle bazı sorunlar yaşayan Francis[21] -ki bu dönemde Türk Büyükelçi Mehmet Paçacı kriz nedeniyle bir süre Ankara'ya bile çağrılmıştır-, bu sayede ikili ilişkileri düzeltmiş ve özellikle Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın her dinden insana saygı gösteren insancıl tavrının da etkisiyle, onunla iyi bir kimya yakalamayı başarmıştır. Nitekim bu ziyaretin ardından, Sayın Cumhurbaşkanımız da 5 Şubat 2018 tarihinde Vatikan'ı ziyaret etmiş ve bu

[19] *A.g.e.*
[20] *A.g.e.*
[21] Övgü Pınar (2018), "'"Soykırım" krizinden bu yana Vatikan-Türkiye ilişkileri nasıl seyretti?", *BBC News Türkçe*, 05.02.2018, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-42941362.

ziyaret de çok başarılı geçmiştir. Celal Bayar'ın ardından Vatikan'ı ziyaret eden bir diğer Türkiye Cumhurbaşkanı olan Erdoğan, bu şekilde Müslüman dindar kişiliğine rağmen barışçıl ve saygılı bir devlet adamı vizyonunu sergileyerek Türkiye'nin Batı dünyasındaki saygınlığı arttırmış ve Türkiye'yi radikal İslamcı çizgide görmek isteyenleri hayal kırıklığına uğratmıştır.

Bu bağlamda, Papa XIV. Leo'nun ziyareti, benzerleri Türkiye'de çok sık gerçekleşen bir diplomatik etkinlik olmayıp, bu ziyarete diplomasi tarihi ve medeniyetler arası diyalog bağlamında ilgi gösterilmesi son derece doğaldır. Leo'nun ziyareti de önceki Vatikan resmi ziyaretleri gibi tarihsel bir ana denk getirilmiş ve Hz. İsa'nın "*ilahi"* kabul edildiği Birinci İznik Konsili'nin 1700. yılı vesilesiyle düzenlenmiştir.[22] 27-30 Kasım tarihleri için planlanan ziyaret kapsamında, Vatikan Devlet Başkanı ve Hıristiyan Katoliklerin ruhani lideri, Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedi istirahatgâhı Anıtkabir'i ziyaret etmiş ve Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Diyanet İşleri Başkanı Safi Arpaguş ile bir araya gelmiştir.

3. Papa Leo'nun Ziyareti: Semboller ve Mesajlar

Anıtkabir ziyaretinde[23]sırasında ziyaretçi defterine "*Türkiye'yi ziyaret edebildiğim için Tanrı'ya şükrediyorum ve bu ülkeye ve insanlarına barış ve refah bolluğu diliyorum.*" diye yazan Papa Leo[24], özellikle aile konusunda mesajlar vererek, Türklerin bu konudaki düşkünlüklerini övmüştür. Papa'nın aile vurgusu, İsrail'in Gazze'de vurduğu Kutsal Aile Kilisesi de akla getirilince[25], daha da anlamlı hale gelmiştir. Başkent Ankara'daki Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde şaşalı bir diplomatik törenle karşılanan Leo[26],

[22] Sait Burak Utucu (2025), "Papa 14. Leo ilk yurt dışı ziyaretini Türkiye yapıyor: Ankara'ya iniş yapan Papa'nın programı nasıl?", *Euronews*, 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://tr.euronews.com/2025/11/27/papa-14-leo-ilk-yurt-disi-ziyaretini-turkiye-yapiyor-ankaraya-inis-yapan-papanin-programi-.

[23] *Anadolu Ajansı* (2025), "Vatikan Devlet Başkanı Papa 14. Leo, Türkiye'de", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.aa.com.tr/tr/gundem/vatikan-devlet-baskani-papa-14-leo-turkiyede/3755430.

[24] *Gazete Oksijen* (2025), "Papa, Anıtkabir defterine ne yazdı? Katoliklerin ruhani lideri Ankara'da", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://gazeteoksijen.com/turkiye/papa-anitkabir-defterine-ne-yazdi-katoliklerin-ruhani-lideri-ankarada-258076.

[25] Aras Fırat Tekeş (2025), "Teyit Atlası: İsrail tarafından Gazze'de bombalanan 'Kutsal Aile Kilisesi' nerede?", *teyithatti*, 18.07.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.aa.com.tr/tr/teyithatti/aktuel/teyit-atlasi-israil-tarafindan-gazzede-bombalanan-kutsal-aile-kilisesi-nerede/1819327.

[26] *CNNTürk* (2025), "SON DAKİKA... Dünyanın gözü Ankara'da! Papa Leo ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan açıklamalar", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.cnnturk.com/video/dunya/live-son-dakika-papa-leo-ankarada-iste-turkiye-ziyaretinin-detaylari-2364965#post-1.

görüşme sonrasında ise barış mesajları vermeye gayret etmiştir. Nitekim Cumhurbaşkanı Erdoğan da benzer yönde mesajlar vererek, Müslüman-Hıristiyan diyaloğu ve dostluğuna katkı yapmaya sağlamıştır.[27]

Ortak basın toplantısında[28]ilk söz alan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, şu ifadeleri kullanmıştır: "*Biz ilhamını çift başlıklı Selçuklu kartalından alan yüzü hem Doğu'ya hem Batı'ya dönük bir ülkeyiz. Bin yıldır vatanımız olan bu topraklarda her ırka, dine, mezhebe, kökene mensup insanlar hiçbir endişe, hiçbir baskı olmadan özgürce yaşamıştır. İstanbul'a, Hatay'a, Mardin'e, Diyarbakır'a, birçok şehrimize gittiğinizde camilerle birlikte kilise ve sinagogları yan yana görürsünüz. Göreve geldiğimiz 2002'den bu yana 100'e yakın kilise ve ibadethanenin restorasyonunu tamamladık. Misafirimizin barış çağrıları son derece kıymetlidir. Herkes için barış, herkes için huzur…*" Papa'yı ağırlamaktan memnuniyet duyduğunu belirten Türkiye Cumhurbaşkanı, Papa'nın ilk yurt dışı ziyaretini Türkiye'ye yapmasını da çok olumlu değerlendirmiştir. Erdoğan, ayrıca, Türkiye-Vatikan ilişkilerini daha da geliştirmek istediklerini açıklamıştır. Erdoğan, iktidarları süresince Türkiye'deki gayrimüslim mirasına sahip çıktıklarını da belirterek, bu konuda yaptıklarını (kilise restorasyonları vs.) özetlemiş ve Türkiye'de Hıristiyanlar başta olmak üzere kimseye ayrımcılık yapılmadığını iddia etmiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan, İspanya ile Türkiye ortak liderliğindeki Medeniyetler İttifakı projesini de gündeme getirmiş ve bunun önemine vurgu yapmıştır. Erdoğan, Türkiye'nin Suriye iç savaşı başta olmak üzere çeşitli krizlerdeki insanı yardımlarını da gündeme getirerek, halen Rusya-Ukrayna Savaşı başta olmak üzere tüm çatışmaları sonlandırmak için aktif şekilde çalıştıklarını kaydetmiştir. Türkiye Cumhurbaşkanı, son olarak, Gazze'de yaşanan büyük insanlık dramına değinmiş ve bu konuda Papa'nın çabalarını överek İsrail'i eleştirmiştir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ardından sahneye çıkan Papa XIV. Leo ise[29], Türkiye'nin güzelliğinin Tanrı'dan kaynaklandığını belirterek, burada iyi karşılanmasından duyduğu memnuniyeti ifade etmiştir. Türkiye'nin dünya siyaseti açısından önemine de vurgu yapan yeni Papa, Asya ile Avrupa'yı,

[27]*Hürriyet* (2025), "Papa Türkiye'de... Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Papa 14. Leo'dan dünyaya barış mesajları", 28.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.hurriyet.com.tr/gundem/papa-turkiyede-cumhurbaskani-erdogan-ve-papa-14-leodan-dunyaya-baris-mesajlari-43034955.
[28]*DRM News* (2025), "FULL SPEECHES: Pope Leo XIV, Erdoğan Deliver Historic Remarks at Ankara's Presidential Library |AK1B", Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=vLdxmrMZ0cc.
[29]*A.g.e.*

Doğu ile Batı'yı birbirine bağlayan Türkiye'nin tüm insanlık için çok önemli bir devlet olduğunu söylemiştir. Böyle bir ülkede çoğulculuk ve farklılıklara saygının gerekli olduğunu kaydeden Leo, dünya siyasetindeki aşırılıkçı akımları ve kutuplaşmayı ise eleştirmiş ve Hıristiyanların bunu istemediğini ve Türkiye'nin iyiliğini dilediklerini söylemiştir. Papa Leo, konuşmasında "*Türk Papa*" olarak bilinen Roncalli'den de bahsetmiş ve yakın geçmişte Türkiye ve Yunanistan'da görev yapan resmi adıyla Papa XXIII. Ioannes'in iki medeniyet ve devlet arasındaki etkileşimlere dair bazı görüşlerini aktarmıştır. Papa, konuşmasında ezilenlerden de söz etmiş ve insanların acılarına duyarsız kalmamak gerektiğini ifade etmiştir. Türkiye'ye dair sıklıkla "*köprü*" metaforunu kullanan Katoliklerin ruhani lideri, özellikle "*adalet*" ve "*merhamet*" kavramlarını öne çıkarmıştır. Papa, ayrıca tüm dinden insanların dini özgürlüklerini savunarak, "*hepimizin Tanrı'nın çocukları olduğumuzu*" vurgulamıştır. Teknolojik devrimlerin insanlar ve toplumlar arasındaki eşitsizlikleri tetiklememesi gerektiğini de söyleyen Papa, konuşmasında yapay zekâ konusuna da kısaca değinmiştir. İnsanlığı "*büyük bir aile* "ye benzeten XIV. Leo, Türklerin aile konusundaki tutumlarını övmüş ve bireyselci yaklaşımları ve tüketim kültürünü eleştirmiştir. Bunun yerine, insanlar arasında daha kişisel ve duygusal ilişkileri öneren Papa, hoşgörü gerekliliğinin de altını çizmiştir. Papa, kadınların özgürlüklerini de savunarak, onların hayata aktif katılımlarını gerekli gördüğünü söylemiştir. Papa, Türkiye'ye istikrar, dünyaya da barış ve bolluk dileyerek sözlerini sonlandırmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki programların ardından Diyanet İşleri Başkanlığı'na geçen Papa, burada Diyanet İşleri Başkanı Safi Arpaguş ile bir araya gelmiş ve Vatikan'ın Ankara Büyükelçiliğini ziyaret etmiştir.[30] Papa Leo, temaslarına İznik ve İstanbul'da devam edecek ve çeşitli programlara katılacaktır.

Sonuç

Sonuç olarak, Papa XIV. Leo'nun Türkiye ziyareti, oldukça başarılı geçmiş ve Vatikan'dan gelen bu beşinci resmi ziyaret, tarihe geçen bazı anlara sahne olmuştur. Papa'nın Türkiye'de bu kadar iyi karşılanması, Müslüman-Hıristiyan ilişkileri açısından son derece faydalı ve olumludur. Ancak ruhani küçük bir devlet olan Vatikan, kuşkusuz günümüzün soğuk siyasal hesaplamalarında en önde planda tutulan bir devlet statüsünde değildir. Bu

[30] *Anadolu Ajansı* (2025), "Vatikan Devlet Başkanı Papa 14. Leo, Türkiye'de", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.aa.com.tr/tr/gundem/vatikan-devlet-baskani-papa-14-leo-turkiyede/3755430.

anlamda, ziyaret, daha ziyade ruhani ve sembolik açıdan etkili, değerli ve önemlidir. Papa'nın yanlış anlaşılabilecek ve herhangi bir devleti hedef aldığı sanılabilecek sözlerden uzak durması ise, bu konudaki azami dikkat ve özenini yansıtmaktadır. Bu anlamda, Amerikalı Papa, herhangi bir devleti hedef almayarak, Papalığı siyasi bir araç olarak kullanmadığını göstermek istemiştir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyaret kapsamında özenli ve güzel bir konuşma yapması da onun siyasi kariyeri ve Türkiye'nin algısı adına önemli bir prestij kaynağı olmuştur. Bu nedenle, bu başarılı ziyareti planlayanlar da kuşkusuz tebrikleri hak etmektedir.

KAYNAKÇA

Anadolu Ajansı (2025), "Vatikan Devlet Başkanı Papa 14. Leo, Türkiye'de", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.aa.com.tr/tr/gundem/vatikan-devlet-baskani-papa-14-leo-turkiyede/3755430.

Blackburn, Gavin & AP (2025), "Katolik Kilisesi'nin ilk ABD'li papası: 14. Leo kimdir?", *Euronews*, 08.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://tr.euronews.com/my-europe/2025/05/08/katolik-kilisesinin-ilk-abdli-papasi-14-leo-kimdir.

Britannica, "Who is Leo XIV?", Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.britannica.com/question/Who-is-Leo-XIV.

CNNTürk (2025), "SON DAKİKA... Dünyanın gözü Ankara'da! Papa Leo ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan açıklamalar", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.cnnturk.com/video/dunya/live-son-dakika-papa-leo-ankarada-iste-turkiye-ziyaretinin-detaylari-2364965#post-1.

Dinç, Sercan (2025), "Papa 14. Leo'nun Türkiye ziyaretinin anlamı ne? İznik ve daha fazlası...", *Milliyet*, 23.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.milliyet.com.tr/dunya/papa-14-leonun-turkiye-ziyaretinin-anlami-nedir-iznik-ve-daha-fazlasi-7488282.

DRM News (2025), "FULL SPEECHES: Pope Leo XIV, Erdoğan Deliver Historic Remarks at Ankara's Presidential Library |AK1B", Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=vLdxmrMZ0cc.

Gazete Oksijen (2025), "Papa, Anıtkabir defterine ne yazdı? Katoliklerin ruhani lideri Ankara'da", 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://gazeteoksijen.com/turkiye/papa-anitkabir-defterine-ne-yazdi-katoliklerin-ruhani-lideri-ankarada-258076.

Glatz, Carol (2025), “Pope condemns Israel's attack against church, calls for end to 'barbarity'”, United States Conference of Catholic Bishops, 20.07.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.usccb.org/news/2025/pope-condemns-israels-attack-against-church-calls-end-barbarity.

Hürriyet (2025), “Papa Türkiye'de... Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Papa 14. Leo’dan dünyaya barış mesajları”, 28.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.hurriyet.com.tr/gundem/papa-turkiyede-cumhurbaskani-erdogan-ve-papa-14-leodan-dunyaya-baris-mesajlari-43034955.

Infobae (2025), “Cardenal Prevost en Xn antes de ser papa: apoyo a inmigrantes y críticas recientes a Vance”, 10.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.infobae.com/america/agencias/2025/05/08/cardenal-prevost-en-xn-antes-de-ser-papa-apoyo-a-inmigrantes-y-criticas-recientes-a-vance/.

Keskin, Şahin (2016), “Türkiye-Vatikan İlişkileri”, içinde (editörler: Ozan Örmeci & Hüseyin Işıksal) *Mavi Elma: Türkiye-Avrupa İlişkileri*, Ankara: Gazi Kitabevi, ss. 427-437.

L'Orient Today (2025), “Pope Leo XIV's message to Israel and Hezbollah: 'Seek peace'”, 26.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://today.lorientlejour.com/article/1486225/pope-leo-xivs-message-to-israel-and-hezbollah-seek-peace.html.

Marmara, Rinaldo (2011), *Vatikan Gizli Arşiv Belgeleri Işığında Türkiye ile Vatikan İlişkilere Doğru*, İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları.

National Catholic Reporter (2025), “Pope condemns antisemitism and vows to fight it as tensions rise over Israel's war in Gaza”, 29.10.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.ncronline.org/vatican/pope-condemns-antisemitism-and-vows-fight-it-tensions-rise-over-israels-war-gaza.

Pınar, Övgü (2014), “Vatikan-Türkiye ilişkileri 'Türk Papa'yla başladı”, *BBC News Türkçe*, 20.11.2014, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/11/141129_papa_vatikan_ovgupinar.

Pınar, Övgü (2018), “"Soykırım" krizinden bu yana Vatikan-Türkiye ilişkileri nasıl seyretti?”, *BBC News Türkçe*, 05.02.2018, Erişim Tarihi:

06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-42941362.

Pınar, Övgü (2025), “Papa 14. Leo: Katolik Kilisesi'nin ilk ABD'li papası kimdir?”, *BBC News Türkçe*, 08.05.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.bbc.com/turkce/articles/c0r1wvy28xgo.

Pope Leo XIV, @Pontifex, X (Twitter) hesabı, https://x.com/Pontifex.

T.C. Dışişleri Bakanlığı, “Türkiye-Vatikan İlişkileri”, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.mfa.gov.tr/turkiye-vatikan-siyasi-iliskileri.tr.mfa#:~:text=Daha%20sonra%2C%201979%20y%C4%B1l%C4%B1nda%20Papa,tarihinde%20Vatikan'%C4%B1%20ziyaret%20etmi%C5%9Flerdir.

Tekeş, Aras Fırat (2025), “Teyit Atlası: İsrail tarafından Gazze'de bombalanan 'Kutsal Aile Kilisesi' nerede?”, *teyithattı*, 18.07.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.aa.com.tr/tr/teyithatti/aktuel/teyit-atlasi-israil-tarafindan-gazzede-bombalanan-kutsal-aile-kilisesi-nerede/1819327.

Utucu, Sait Burak (2025), “Papa 14. Leo ilk yurt dışı ziyaretini Türkiye yapıyor: Ankara'ya iniş yapan Papa'nın programı nasıl?”, *Euronews*, 27.11.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://tr.euronews.com/2025/11/27/papa-14-leo-ilk-yurt-disi-ziyaretini-turkiye-yapiyor-ankaraya-inis-yapan-papanin-programi-.

Wells, Christopher (2025), “Pope on Gaza: ‘There is no future based on violence, forced exile, and vengeance'”, *Vatican News*, 21.09.2025, Erişim Tarihi: 06.01.2026, Erişim Adresi: https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2025-09/pope-leo-there-is-no-future-based-on-violence.html.